ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СЕКТОРАЛЬНОГО ПЛАНУ
державного ринкового нагляду Держпродспоживслужби
на 2027 рік

Відповідно до статті 20 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», на підставі постанов Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1410 «Про затвердження Порядку розроблення та перегляду секторальних планів ринкового нагляду, моніторингу та звітування про їх виконання» (далі – Порядок) та від 26.12.2011 № 1404 «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику» (далі – Постанова № 1404), Держпродспоживслужбою розроблено проєкт секторального плану державного ринкового нагляду на 2027 рік (далі – проєкт секторального плану).

До проєкту секторального плану включено види продукції, які, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069 «Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд», віднесено до сфери відповідальності Держпродспоживслужби.

Відповідно до Порядку, при розробці проєкту секторального плану, враховані пропозиції Державної митної служби України щодо здійснення контролю продукції.

Проведення спільних планових перевірок характеристик продукції протягом 2027 року не передбачено.

Використовуючи інтегрований підхід до формування і реалізації державної політики у сфері державного ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, під час розроблення проєкту секторального плану Держпродспоживслужбою враховано:

- належність видів продукції до підвищеного ступеню ризику;
- результати моніторингу вжитих обмежувальних (корегувальних) заходів;
- результати аналізу відомостей, включених до системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик;
- аналіз інформації, одержаної за допомогою міжнародної системи повідомлень про продукцію, що становить серйозний ризик «Safety Gate» («RAPEX»);
- результатів моніторингу причин і кількості звернень споживачів (користувачів) про захист їх права на безпеку продукції, причин і кількості нещасних випадків і випадків заподіяння шкоди здоров'ю людей внаслідок споживання (використання) продукції, який здійснюється в межах сфери відповідальності;
- комплексний аналіз результатів роботи головних управлінь Держпродспоживслужби в областях та в м. Києві (далі – Головні управління) за 2025 рік та 9 місяців 2026 року.

Ступені ризику видів нехарчової продукції (далі – ступені ризику) та критерії, за якими визначається належність нехарчової продукції (далі – продукція) до відповідних ступенів ризику, затверджено Постановою № 1404.

Відповідно до Постанови № 1404 ступінь ризику - рівень небезпеки (загрози) суспільним інтересам, що становить або може становити продукція. Ступенями ризику продукції є підвищений та низький.

Належність продукції до підвищеного ступеня ризику визначається органами державного ринкового нагляду, зокрема, за такими критеріями:

призначення продукції для певної категорії споживачів (користувачів) (зокрема, діти залежно від вікових категорій, вагітні жінки, особи похилого віку, особи з обмеженими фізичними можливостями), якими така продукція може використовуватися;

використання у продукції хімічних і біологічних речовин, що можуть негативно впливати на стан здоров'я людини чи стан довкілля або становлять серйозний ризик;

наявність у продукції фізичних, механічних чи радіаційних факторів, що можуть становити загрозу для життя та здоров'я людей.

Належність продукції до низького ступеня ризику визначається за такими критеріями:

призначення продукції для використання виключно особами, що мають відповідну професійну підготовку та кваліфікацію для використання такої продукції;

відсутність у продукції факторів, що можуть становити загрозу для життя та здоров'я людей.

Відповідно до зазначеного, види продукції, які включені до проєкту секторального плану, відносяться до підвищеного ступеню ризику.

Аналіз відомостей, включених до системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик та аналіз даних національної інформаційної системи ринкового нагляду свідчить, що ситуація на ринку, незважаючи на заходи, що вживаються Головними управліннями, залишається незадовільною і з року в рік кількість такої продукції не зменшується.

Моніторинг вжитих обмежувальних (корегувальних) заходів дає спотворені результати і не може братися до уваги. Така ситуація пов'язана з специфікою здійснення торговельної діяльності в Україні в період воєнного стану. Переважна більшість продавців - фізичні особи підприємці, які не здійснюють облік продукції, що реалізують, відповідно не мають документів, що містять інформацію про походження продукції або фальшують такі документи тощо. Як правило, так розповсюджується продукція, яка була завезена в Україну за схемами «сірого» імпорту або контрабандним шляхом.

Відповідно до аналізу відомостей системи оперативного сповіщення про небезпечну продукцію Європейського Союзу «Safety Gate» встановлено, що найбільш поширеними видами продукції, які становлять загрозу суспільним інтересам, упродовж 2026 року, як і в попередніх роках, є: іграшки – близько 479 одиниць продукції; електричне, електронне та

низьковольтне обладнання – понад 430 одиниць продукції, лампи та освітлювальна техніка – понад 45 одиниць продукції, текстильні вироби – 30 одиниць, взуття – близько 34 одиниць продукції тощо.

За результатами проведених протягом 2025 року та 9 місяців 2026 року перевірок характеристик продукції встановлено наступне:

кількість проведених планових перевірок характеристик продукції – 1517;

кількість проведених позапланових перевірок характеристик продукції – 1734;

кількість продукції, характеристики якої були перевірені – 2,7 млн шт., 9944 кг, 740 тис. м, 4457 пар;

кількість продукції, щодо якої обмежувальні (корегувальні) заходи були повністю скасовані за результатами контролю стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів – 1,6 млн шт., 8044 кг, 647 тис. м, 411 пар;

кількість перевірок характеристик продукції, проведених на підставі повідомлень митних органів про призупинення митного оформлення продукції – 304. Серед продукції митне оформлення якої призупинялося була електрична та електронна продукція, трансформатори, дитячі іграшки, мийні засоби тощо.

Для забезпечення підвищення ефективності роботи під час здійснення заходів державного ринкового нагляду, належного виконання вимог законодавства про державний ринковий нагляд, Головними управліннями проводились перевірки характеристик продукції з відбором зразків такої продукції для подальшого проведення їх експертизи (випробування). Зокрема, відбиралися такі види продукції: електричне та електронне обладнання, в тому числі низьковольтне; електричне та електронне обладнання щодо електромагнітної сумісності; іграшки; мийні засоби, текстильні вироби, взуття. До 70 відсотків відібраних зразків продукції за результатами проведених досліджень не відповідали встановленим вимогам.

Підписавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), Україна взяла на себе завдання з виконання, зокрема, вимог статей 55 та 56 цієї Угоди в частині створення ефективної системи ринкового нагляду, транспарентної з системою ринкового нагляду, яка існує в ЄС.

У зв’язку з цим, існує необхідність включення до проєкту секторального плану таких видів продукції, які підпадають під дію технічних регламентів з екодизайну та енергетичного маркування, а також технічного регламенту щодо неавтоматичних зважувальних приладів.

Проєкт секторального плану розроблено з урахуванням наявних і очікуваних у наступному році кадрових, фінансових та інших ресурсів.

Таким чином, секторальний план ринкового нагляду на 2027 рік дасть змогу здійснити заходи, направлені на підвищення рівня захищеності споживачів від небезпечної продукції.

Проєкт секторального плану підлягає обговоренню із громадськістю у законодавчо визначений термін.